

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Iedzīvotāju padomes

[Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija](#), 2026.gada 6.janvārī

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Iedzīvotāju padome

Konsultatīva institūcija, ko pašvaldība **var izveidot** vietējo kopienu iedzīvotāju interešu **pārstāvībai** un pašvaldības **teritorijas attīstībai**.

Padomes **loceklis**:

- ✓ ≥ 16 gadu
- ✓ Latvijas vai tāds ES dalībvalsts **pilsonis**, kas pastāvīgi uzturas Latvijā
- ✓ **nav** domes deputāts, pašvaldības izpilddirektors vai viņa vietnieks

Padomes **vēlētājs**:

- ✓ ≥ 16 gadu
- ✓ Latvijas vai tāds ES dalībvalsts **pilsonis**, kas pastāvīgi uzturas Latvijā
- ✓ atbilstība pašvaldības noteiktiem kritērijiem attiecībā uz **dzīvesvietu vai īpašuma piederību** (ja noteikti)

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

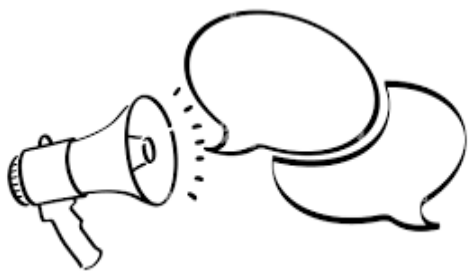
COMPETENCE

Iedzīvotāju padomes kompetence

☞ Iedzīvotāju padomei **ir tiesības pēc savas iniciatīvas izskatīt jautājumus**, tai skaitā **iespēja** iesniegt **domes lēmuma projektu**, kas izriet vismaz no **pašvaldības funkcijām un** skar attiecīgās teritorijas iedzīvotāju intereses par.

- 🌱 **teritorijas labiekārtošana un sanitārā tīrību;**
- 🎭 **kultūras piedāvājumu un atbalstu kultūras norisēm;**
- 🏠 **saimnieciskās darbības veicināšanu un atbalstu.**

Domei ir pienākums noskaidrot padomes viedokli, pirms pieņemt lēmumu par izmaiņām minēto pašvaldības funkciju izpildes kārtībā, **ja tās var skart** padomes darbības teritorijas iedzīvotāju intereses.

Iedzīvotāju padome sniedz **viedokli un priekšlikumus**, bet **lēmumus nepieņem** – tie nav domei saistoši.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Iedzīvotāju padomes tiesības iesniegt lēmumu projektus

- ✓ Iedzīvotāju padome **var iesniegt** domes lēmumu projektus **izskatīšanai domē**;
- ✓ Uz sagatavotajiem lēmumu projektiem **attiecas tādas pašas prasības**, kā uz citu pašvaldības institūciju vai amatpersonu sagatavotiem projektiem;
- ✓ Lēmumu projektu sagatavošanas un izskatīšanas **kārtību nosaka pašvaldības darba reglaments**.

Pašvaldība **nedrīkst noteikt papildu ierobežojumus iedzīvotāju padomes iesniegto domes lēmumu projektu izskatīšanai.**

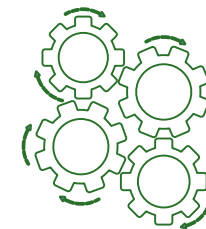

Ja **dome**, izskatot lēmuma projektu, secina, ka **jānoskaidro arī iedzīvotāju viedoklis, **par šāda procesa rīkošanu lēmumu pieņem un to nodrošina pati dome.****

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Iedzīvotāju padomes nolikums: pamats padomes darbībai

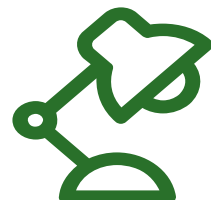
Iedzīvotāju padomes nolikums = priekšnoteikums padomes izveidei = **saistošie noteikumi**, kuros nosaka:

- U padomes **papildu** kompetenci
- U padomes **darbības teritoriju**
- U padomes **locekļu skaitu, izvirzīšanas kārtību** no katras teritorijas → iedzīvotāji
- U **ievēlēšanas kārtību** → iedzīvotāji
- U padomes **darbības termiņu**
- U padomes **darba organizāciju**
- U **kārtību, kādā pašvaldības institūcijas izskata padomes iesniegumus**

Ja paredzētas **vairākas padomes**, tām jābūt vienādiem darbības principiem, kas atrunājami **vienā nolikumā**.

Shematisks informatīvais materiāls par iedzīvotāju padomes izveidi pieejams [VARAM tīmekļvietnē](#)

Domnīcas «Providus» sagatavotās [Vadlīnijas iedzīvotāju padomju veidošanai pašvaldībās](#)

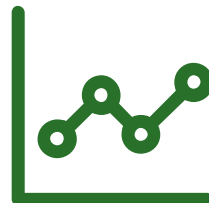

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Iedzīvotāju padomes – no regulējuma līdz īstenošanai

Šobrīd 23 pašvaldības ir paredzējušas **iespēju izveidot padomes** (izdevušas padomes nolikumu), kas kopumā veido **393 padomes** ar dažādu darbības teritoriju.

☞ Tomēr, detalizēti analizējot situāciju, redzams, ka:

- ✓ 154 (39%) izveidotās padomes ir aktīvas, par ko liecina:
 - notikušas vai izsludinātas padomes sēdes;
 - pieejami sēžu protokoli vai cita dokumentācija;
 - publicēta informācija pašvaldības tīmekļvietnēs;
- ✓ 34 (9%) padomju izveide ir plānota, pašlaik tiek īstenota sabiedrības informēšana par pirmo padomes sēdi vai padomju locekļu vēlēšanas, aicinot iedzīvotājus pieteikt savu dalību;
- ✓ 205 (īpatsvars 52%) padomes ir nosauktas, taču to darbība vai izveides statuss nav apliecināts ar publiski pieejamu informāciju:
 - nav pieejamas darbības pazīmes;
 - varētu vēl nebūt faktiski izveidotas;
 - iespējams, informācija nav publiski pieejama vai atjaunināta.

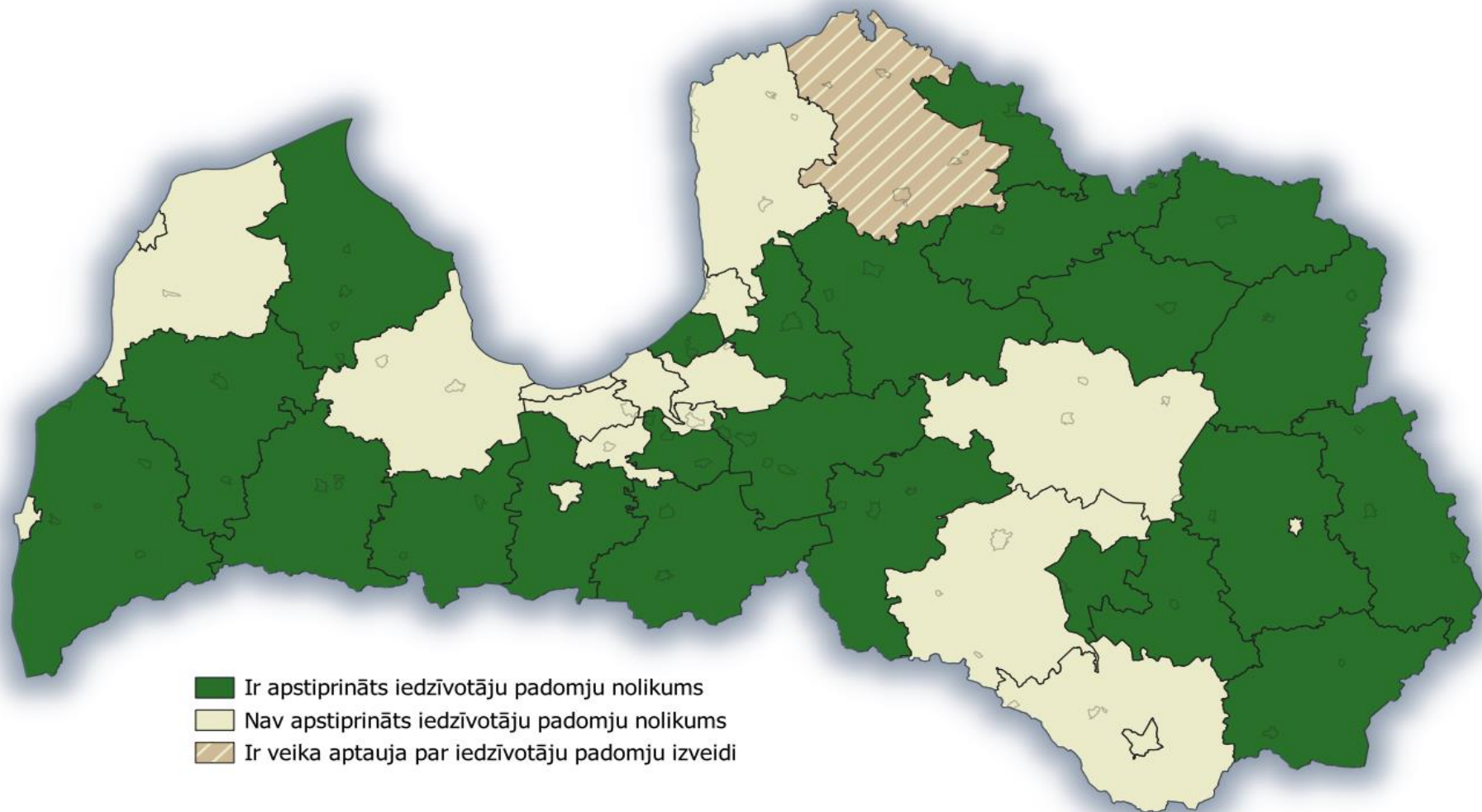
☞ Atsevišķas situācijas pašvaldībās:

- ✓ Bauskas novada pašvaldībā divas padomes (Bārbeles pagasta un Vecumnieku pagasta padome) ir oficiāli likvidētas;
- ✓ 10 padomēs 2025.gadā ir notikušas padomju locekļu pārvēlēšanas.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Iedzīvotāju padomes kartējums

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Iedzīvotāju padomes: loma un nozīme pašvaldībā

Dialogs un līdzdalība

– regulāra saziņa, savstarpēja uzticēšanās un iedzīvotāju iesaiste lēmumu pieņemšanā.

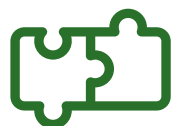

Iedzīvotāju padome ir viena no pašvaldības sabiedrības iesaistes formām, kas apliecina pašvaldības izpratni par tās līdzdalības nozīmi.

Pašvaldībai ir būtiski ne tikai **formāli nodrošināt iedzīvotāju padomes darbību**, bet arī:

- ✓ veicināt atklātu informācijas apriti,
- ✓ stiprināt savstarpēju uzticēšanos,
- ✓ pieņemt sabiedrības vajadzībām atbilstošus lēmumus

Sadarbības kvalitāte ir atkarīga no **abu pušu ieinteresētības** kopīgi risināt vietējās kopienas jautājumus

Iedzīvotāju padome nav formāls mehānisms – tā ir **praktisks sadarbības instruments**, kas stiprina demokrātiju un kopienas līdzatbildību.

Sabiedrības iesaistes veidi – Valsts kancelejas vadlīnijās “Vadlīnijas sabiedrības līdzdalības nodrošināšanai valsts pārvaldē” <https://www.mk.gov.lv/lv/media/13835/download?attachment>

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Plānotā aktivitāte Iedzīvotāju padomes institūta stiprināšanā

Latvijas Sestā nacionālā atvērtās pārvaldības rīcības plāna 2026.–2027.gadam
4.4.pasākums - Izpratnes veicināšana par pašvaldību iedzīvotāju padomēm

Veicināt sabiedrības izpratni par iedzīvotāju padomju nozīmi un stiprināt iedzīvotāju iesaisti pašvaldību lēmumu pieņemšanā.

Galvenās aktivitātes

- ✓ Komunikācijas pasākumi par iedzīvotāju padomju nozīmi iedzīvotāju iesaistē pašvaldību darbā
- ✓ Labās prakses apmaiņa starp pašvaldībām par iedzīvotāju padomju darbības jautājumos

Rezultāts

- ✓ Plaša sabiedrības informētība par iedzīvotāju padomju lomu un iespējām
- ✓ ≥ 1 pieredzes apmaiņas pasākums

Atbildīgie

VARAM + pašvaldības, NVO

Termiņš

2027. gada IV ceturksnis

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

[Pašvaldību departaments](#), pasts@varam.gov.lv

[Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija](#)

